

Erőltetett lenne a *Kiűzetés a Pokolból* egy az alvilágba való utazásra redukálni, hiszen sokkal több annál: történelmi regény, családregény és fejlődésregény különös kombinációja. Ettől függetlenül tagadhatatlan, hogy a regény számtalanszor megidézi a pokol kronotoposzát, az értelmetlen és ok nélküli szenvedés pokoli állapotát, de a pokolba való leereszkedés egyéb elemei is megjelennek. Menasse regényében mindezek ellenére nem egy az alvilágon át vezető kalandos útról van szó, melynek végeredményeképp valamiféle változás megy végbe a főhős személyiségében. Sokkal inkább egy állandósuló pokoli állapotról, melynek bejárata, vezetője, talizmánja, révésze, de tulajdonképpen még „szörnyetegei” is vannak, azonban semmi nyoma a kijáratnak, és az azzal járó megváltásnak. A tervezett előadás középpontjában a pokol megidézésére használt szimbólumok, motívumok, és egyéb irodalmi eszközök állnak majd.

Tóth Hanna (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Nietzsche Megváltó-képe

Nietzsche Megváltó-képe és kapcsolata a kereszténységgel Dosztojevszkij Miskin herceg alakján keresztül történő megközelítése egy izgalmas és gondolkodásra sarkalló téma. Az előadásom során rövid áttekintést szeretnék adni a Nietzsche-i életútról és a vallással kapcsolatos gondolatairól, mindezt Dosztojevszkij Miskin karakterével párhuzamba állítva. Mindkét gondolkodó emberideálja erősen összekapcsolható a Jézusi tanításokkal, bár eltérő álláspontokból indultak ki, valamint a felskiccelt Megváltóhoz való viszonyuk sem teljesen egyezik, de valahol mégis egy és ugyanaz az ideális emberről alkotott képük.

Nietzsche egyre ellenségesebb véleménye az egyházzal, valamint Dosztojevszkij saját kételkedése és hittel való küzdelme érdekes metszetet alkotnak. Ezen párhuzamon haladva szeretném feltérképezni a közösen megalkotott Jézus-képüket, és rá szeretnék világítani arra is, hogy a hasonlóságokon kívül mennyire sok eltérés, hozzáállás és viszonyulásbeli különbség figyelhető meg kettejük között. Ez szerintem egy rendkívül izgalmas összefonódás, amely felhívja a figyelmünket arra, hogy mindent, amivel találkozunk, a készen kapott ideáinkat, nem feltétlenül egyetlen egy, kőbe véssett módon kell értelmeznünk, és igenis van helye a sajátos interpretációknak. Mindezekon kívül, mivel az ember folyamatosan igazodási pontokat keres önmaga számára, érdemes lenne a köztudatban jól őrzött Megváltó-képet ismét, de talán más oldalról is megvizsgálni.